

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 207/2026-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Dudíša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej WEBBER LEGAL, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, Prešov, proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4Csp/7/2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4Csp/7/2021 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Pezinok **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 4Csp/7/2021 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **1 500 eur**, ktoré **j e** Okresný súd Pezinok **p o v i n n ý** vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Pezinok **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich jej právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 8. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

(ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) [a v súvislosti s tým aj základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“)] postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4Csp/7/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Navrhuje v napadnutom konaní okresnému súdu prikázať konať bez zbytočných prietáhov a domáha sa priznania primeraného finančného zadosťučinenia 3 100 eur, ako aj náhrady trov konania spojených s podaním ústavnej sťažnosti.

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 207/2026-17 zo 14. apríla 2026 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v napadnutom konaní vystupuje v procesnom postavení žalovanej v 2. rade proti žalobcovi EOS KSI Slovensko, s.r.o. (ďalej len „žalobca“), vo veci návrhu o zaplatenie 17 085,32 eur s príslušenstvom. Tento nárok si žalobca uplatnil návrhom na vydanie platobného rozkazu z 30. októbra 2020, na základe ktorého Okresný súd Banská Bystrica vydal platobný rozkaz č. k. 23Up/2031/2020-91 z 27. novembra 2020 (ďalej len „platobný rozkaz“). Proti platobnému rozkazu bol 14. decembra 2020 podaný odpor, na čo sa po podaní vyjadrenia a návrhu žalobcu následne v konaní pokračovalo na okresnom súde.

4. K priebehu napadnutého konania sťažovateľka uviedla, že okresný súd po prejednaní veci vydal rozsudok č. k. 4Csp/7/2021-385 z 12. augusta 2022 (ďalej len „rozsudok okresného súdu z 12. augusta 2022“), ktorým žalobu zamietol, žalovanému v 1. rade nepriznal nárok na náhradu trov konania a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

5. Proti rozsudku okresného súdu z 12. augusta 2022 podal (6. septembra 2022) odvolanie žalobca, ku ktorému sa sťažovateľka vyjadrila podaním zo 17. októbra 2022. K tomuto vyjadreniu sa žalobca vyjadril podaním z 15. novembra 2022, na ktoré (vyjadrenie) sťažovateľka reagovala podaním z 12. decembra 2022. Sťažovateľka zároveň poukázala na to, že odvolacím súdom bol 28. februára 2023 vrátený spis okresnému súdu ako predčasne predložený, na čo bol spis po odstránení nedostatku (23. marca 2023) opätovne predložený odvolaciemu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“). Krajský súd uznesením č. k. 5CoCsp/12/2023-519 z 30. augusta 2024 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 30. augusta 2024“) zrušil rozsudok okresného súdu z 12. augusta 2022 a vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

6. Následne okresný súd rozhodol rozsudkom pre zmeškanie č. k. 4Csp/7/2021-554 z 19. novembra 2024 (ďalej len „rozsudok pre zmeškanie“), ktorým žalobu zamietol a žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v plnej výške a zaviazal ho nahradiť trovy odvolacieho konania. Proti rozsudku pre zmeškanie podali sporové strany odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd uznesením č. k. 5CoCsp/11/2025-628 z 28. augusta 2025 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 28. augusta 2025“), ktorým zrušil rozsudok pre zmeškanie a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Dodala, že do podania ústavnej sťažnosti okresný súd nové rozhodnutie nevydal (pojednávane bolo nariadené na 30. október 2025).

7. K ďalšiemu priebehu napadnutého konania ústavný súd zistil, že z pojednávania nariadeného na 30. október 2025 sa ospravedlnil žalobca, ktorý zároveň doručil späťvzatie žaloby. Na to bolo vydané uznesenie okresného súdu sp. zn. 4Csp/7/2021 z 12. januára 2026 o zastavení konania (ďalej len „uznesenie okresného súdu o zastavení konania z 12. januára 2026“), proti ktorému podali odvolania žalovaný v 1. rade a sťažovateľka (16. februára 2026 a 23. februára 2026).

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka vo vzťahu k napadnutému konaniu namieta neefektívny a nesústreďený postup okresného súdu. Argumentovala, že ani po uplynutí viac ako 4 rokov a 11 mesiacov (v čase podania ústavnej sťažnosti) od podania návrhu (30. októbra 2020) nie je vo veci prvoinštančným súdom vydané právoplatné rozhodnutie. Uviedla, že pritom ide o jednoduchú a bežne prejedávanú právnu vec spočívajúcu v rozhodovaní o uplatnenom peňažnom nároku zo spotrebiteľskej zmluvy. Vo vzťahu k nesústreďenej činnosti poukázala na to, že odvolacím súdom v doterajšom priebehu napadnutého konania došlo k zrušeniu dvoch rozsudkov okresného súdu (rozsudku okresného súdu z 12. augusta 2022 a rozsudku pre zmeškanie).

III.

Vyjadrenie okresného súdu

9. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. Spr. 62/26 doručenom ústavnému súdu 21. apríla 2026 v podstatnom uviedol, že po postúpení veci je napadnuté konanie pred okresným súdom vedené od 25. januára 2021. Ďalej uviedol, že, počnúc 5. februárom 2021, boli vo veci riadne vykonávané úkony smerujúce k jej rozhodnutiu (12. apríla 2022 a 14. júla 2022 sa uskutočnili pojednávania) a následne bol okresným súdom vyhlásený rozsudok z 12. augusta 2022. Po podaní odvolania žalobcu (6. septembra 2022) bola vec odvolaciemu súdu predložená 22. februára 2023 (na čo bol spis 14. marca 2023 odvolacím súdom vrátený ako predčasne predložený a po odstránení vytknutého nedostatku bol opätovne predložený odvolaciemu súdu 6. apríla 2023). Uznesením krajského súdu z 30. augusta 2024 bol zrušený rozsudok okresného súdu z 12. augusta 2022, pretože sa odvolací súd nestotožnil s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie (spis bol okresnému súdu vrátený 16. októbra 2024). Na pojednávaní 19. novembra 2024 bol na návrh právneho zástupcu sťažovateľky vydaný rozsudok pre zmeškanie a po podaní odvolaní proti nemu sa spis na odvolacom súde nachádzal v období od 4. júna 2025 do 11. septembra 2025 [rozsudok pre zmeškanie bol zrušený uznesením krajského súdu z 28. augusta 2025, v ktorom krajský súd poukázal na medzičasom pre podstatu sporu záväzne právne vyriešenú otázku v judikovanom rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), identicky ako ju prvoinštančný súd posúdil vo svojom prvom rozsudku]. Po vrátení veci a nariadení pojednávania (na 23. október 2025) žalobca doručil späťvzatie žaloby v celom rozsahu, na čo po vyjadrení druhej sporovej strany (doručenom 11. decembra 2025) okresný súd vydal uznesenie o zastavení konania z 12. januára 2026. Dodal, že v súčasnej dobe okresný súd vykonáva úkony súvisiace s predložením veci odvolaciemu súdu. Na záver uviedol, že predmet napadnutého konania patrí do štandardnej agendy všeobecných súdov a vec je priemerne skutkovo a právne zložitá.

10. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k vyjadreniu, keďže jeho obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, ako aj s vyjadrením okresného súdu dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

12. Podstata argumentácie sťažovateľky v súvislosti s namietanými priet'ahmi (čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) (v súvislosti s tým namieta aj porušenie práv podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 38 charty) v napadnutom konaní sa sústreďuje do namietania neefektívneho a nesústreďeného postupu okresného súdu.

13. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (IV. ÚS 250/2025).

14. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Povinnosť súdu a sudcu konať bez priet'ahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

15. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitnosť veci, ústavný súd konštatuje, že predmet napadnutého konania patrí medzi bežnú rozhodovaciu agendu všeobecných súdov. Právnu či skutkovú náročnosťou veci neargumentoval ani okresný súd.

16. V rámci posudzovania ďalšieho kritéria, a to správania sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že na jej strane neboli zistené také skutočnosti, ktoré by rozhodujúcim spôsobom ovplyvnili celkovú doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

17. Tretím hodnotiacim kritériom je postup prvoinštančného súdu. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že napadnuté konanie od postúpenia veci na okresný súd (25. januára 2021) prebieha 5 rokov a 3 mesiace (keďže napadnuté konanie stále nie je právoplatne ukončené).

18. Ústavný súd vzhľadom na opísaný priebeh napadnutého konania uvádza, že v postupe okresného súdu zistil jeho neefektívnu nečinnosť, keď sa vôbec prvé pojednávanie uskutočnilo viac ako rok od postúpenia veci a tiež v súvislosti s predkladaním odvolania podaného proti rozsudku okresného súdu z 12. augusta 2022. Vo vzťahu k vzniknutým priet'ahom však ústavný súd poukazuje primárne na nesústreďenú činnosť prvoinštančného súdu, keď v priebehu napadnutého konania došlo odvolacím súdom k zrušeniu dvoch jeho rozhodnutí (rozsudku okresného súdu

z 12. augusta 2022 a rozsudku pre zmeškanie). Aj keď v tejto súvislosti zároveň berie do úvahy aj argumentáciu okresného súdu, že následne bola najvyšším súdom záväzne právne vyriešená otázka podstatná pre riešenie sporu, a to identicky, ako ju prvoinštančný súd posúdil vo svojom prvom rozhodnutí. Napriek tomu v tejto súvislosti poukazuje na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že ak po využití opravných prostriedkov (riadnych ale aj mimoriadnych) dôjde k zrušeniu rozsudku prvoinštančného súdu a k vráteniu veci na ďalšie konanie a nové rozhodnutie tomuto súdu, uvedené ide primárne na ťarchu súdu, ktorému bolo dané rozhodnutie zrušené (m. m. I. ÚS 94/2022). V ostatných fázach napadnutého konania ústavný súd nevzhládol zásadnejšie nedostatky v postupe prvoinštančného súdu.

19. Ústavný súd zároveň uvádza, že od účastníkov konania obracajúcich sa na všeobecné súdy s dôverou, že bude v ich veci spravodlivo a včas rozhodnuté, nie je možné spravodlivo požadovať, aby „strpeli“ nedostatky na strane všeobecného súdu (resp. štátu) spôsobené zlou organizáciou práce či v dôsledku nedostatočného personálneho obsadenia súdov. Ústavný súd v zmysle svojej konštantnej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že štát je primárne zodpovedný za to, aby zabezpečil dostatočné personálne a materiálno-technické podmienky na riadny výkon spravodlivosti a nedostatky v tejto oblasti v žiadnom prípade nesmú byť na ujmu právam účastníkov konania, v tomto prípade sťažovateľky.

20. Po zhodnotení všetkých okolností prípadu preto ústavný súd dospel v danej veci k záveru (s poukazom na indikovanú neefektívnu a nesústredenú činnosť okresného súdu), že napadnuté konanie trpí priet'ahmi, ktoré idú na vrub postupu okresného súdu. V napadnutom konaní sa nepostupovalo v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia veci.

21. Vzhľadom na uvedené preto ústavný súd uzatvára, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

22. Ústavný súd zároveň vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa 36 ods. 1 listiny a jej práva podľa čl. 38 charty postupom okresného súdu v napadnutom konaní uvádza, že aj keď bolo v danom prípade ústavným súdom konštatované porušenie práva sťažovateľky na konanie bez priet'ahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), s porušením ktorých sťažovateľka spája aj namietané porušenie uvedených práv podľa listiny a charty, pre prípadný záver o ich porušení je potrebné skúmať konkrétne okolnosti daného prípadu, či tieto odôvodňujú záver o ich porušení. Nie je totiž možné automaticky konštatovať ich porušenie len s odkazom na konštatované porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

23. Pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu týchto práv (podľa čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 38 charty) napadnutým konaním ústavný súd považoval za relevantné, že v prípade sťažovateľky už zo strany okresného súdu bolo (opätovne) vydané (aj keď neprávoplatné) rozhodnutie – uznesenie okresného súdu o zastavení konania z 12. januára 2026 (teda už bolo prvoinštančným súdom rozhodnuté o ňou uplatnenom nároku). Zároveň dáva do pozornosti, že ani samotná dĺžka napadnutého konania nedosahuje takú intenzitu, pri ktorej by bolo v zásade možné uvažovať (aj) o porušení práva na súdnu ochranu (v ponímaní

odmietnutia spravodlivosti v dôsledku extrémnej dĺžky napadnutého konania). S poukazom na uvedené preto ústavný súd tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

24. V súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne ukončené, okresnému súdu prikázal, aby vo veci konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

25. Keďže ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez prietahov (podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) bolo porušené, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Požadovala priznanie zadosťučinenia 3 100 eur, čo odôvodňovala neprimeranosťou celkovej dĺžky napadnutého konania.

26. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (III. ÚS 103/2018). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia, pričom pri jeho určení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na tieto základné okolnosti. Prvou je zohľadnenie celkovej dĺžky napadnutého konania. Tiež prihliadol na to, že na strane sťažovateľky nebolo zistené také správanie, ktoré by malo za následok jeho predĺženie v relevantnej miere. Zároveň však bolo zohľadnené, že okresný súd vydal uznesenie o zastavení konania z 12. januára 2026, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne ukončené práve v dôsledku odvolaní sťažovateľky a žalovaného v 1. rade. Preto rozhodol o priznaní finančného zadosťučinenia 1 500 eur (bod 3 výroku nálezu). Ústavný súd v súlade s čl. 127 ods. 3 ústavy a § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde nevyhovel tej časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľka žiadala priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

28. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 949,17 eur (bod 4 výroku nálezu).

29. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [(ďalej len „vyhláška“); § 11 ods. 3, § 13a, § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2025 je 371 eur a hodnota režijného paušálu je 14,84 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2025 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti). Ústavný súd vypočítanú náhradu trov sťažovateľky zvýšil podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty, pretože jej právny zástupca je platiteľom tejto nepriamej dane.

30. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. mája 2026

Libor Duľa
predseda senátu